

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto
tel: 07/373 05 70, fax. 07/373 05 90
www.kmetijskizavod-nm.si

UPOKOJENCI IN NOVI ZAKON O POKOJNINSKEM IN INVALIDSKEM ZAVAROVANJU

V Uradnem listu št. 96/2012 je bil 14. 12. 2012 objavljen **Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju** (v nadaljevanju ZPIZ-2), ki je stopil v veljavo 1. 1. 2013, izvajati pa se bo začel **1. 1. 2014**.

Določba 17. člena navaja, da se **obvezno zavarujejo** kmetje, če imajo zdravstveno sposobnost za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki jo ugotavlja služba medicine dela, če se ne šolajo in niso uživalci predčasne, starostne, vdovske ali invalidske pokojnine, če ob vložitvi prijave v zavarovanje dohodek kmetije na zavarovanega člana dosega najmanj znesek, ki je primerljiv z zneskom 60% povprečne letne plače zaposlenih v Republiki Sloveniji, preračunane na mesec, in ga določi minister, pristojen za kmetijstvo (trenutno 4.894,06 EUR) (v nadaljevanju cenzus). Dohodek iz kmetijske dejavnosti je seštevek dohodka osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka druge kmetijske dejavnosti in dohodka dopolnilne dejavnosti na kmetiji.

Prvi odstavek 116. člena ZPIZ-2 določa **ponovni vstop v zavarovanje (reaktivacijo)**, kar pomeni, da uživalec pokojnine, ki začne ponovno delati oz. opravljati dejavnost, pridobi lastnost zavarovanca iz 14., 15., 16. in 17. člena tega zakona in se mu pokojnina v tem času ne izplačuje. Uživalcem starostne pokojnine pokojnina miruje, medtem ko invalidski upokojenci izgubijo pravico do pokojnine. Pokojnina se preneha izplačevati z dnem ponovne pridobitve lastnosti zavarovanca. Kljub navedenemu uživalec pokojnine pridobi lastnost zavarovanca iz 17. člena ZPIZ-2 le v primeru, če je ponovno začel opravljati drugo dejavnost ali dopolnilno dejavnost na kmetiji in njegov dohodek iz te dejavnosti, skupaj z dohodkom osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, presega cenzus in če je na dan pridobitve lastnosti zavarovanca mlajši od 63 let.

Nekaj primerov:

- a.) Oseba, **starejša od 63 let** se odjavi iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti, pri tem **ne uveljavi pravice do pokojnine**, po odjavi iz zavarovanja pa prijavi opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji in s tem dohodkom preseže cenzus → **vstop v zavarovanje je obvezen**.
- b.) Oseba, **starejša od 63 let** se odjavi iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti, pri tem **uveljavi pravico do pokojnine**, po odjavi iz zavarovanja pa prijavi opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetiji in s tem dohodkom preseže cenzus → **vstop v zavarovanje ni obvezen**.
- c.) Oseba, **mlajša od 63 let** se odjavi iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti, pri tem **uveljavi pravico do pokojnine**, po 1. 1. 2013 pa ponovno **začne opravljati drugo dejavnost ali dopolnilno dejavnost na kmetiji**, njen dohodek iz te dejavnosti pa skupaj z dohodkom

iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti presega cenzus → **vstop v zavarovanje je obvezen.**

- d.) Oseba, **mlajša ali starejša od 63 let uveljavi pravico do pokojnine**, po upokojitvi pa se **v poslovni register vpiše** kot samostojni podjetnik ali kot oseba, ki opravlja drugo dovoljeno dejavnost ali kot oseba, ki je hkrati družbenik in poslovodna oseba gozdarske dejavnosti presega cenzus → **vstop v zavarovanje je obvezen** v skladu s prednostnim vrstnim redom zavarovalnih podlag.

Vsi uživalci pokojnin, ki bodo morali vstopiti v zavarovanje, morajo sami vložiti prijavo in ji priložiti dokazilo o dohodkih in potrdilo službe medicine dela o zdravstveni sposobnosti za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki ni starejše od treh mesecev.

Do 31. 12. 2013 se bodo morali uživalci pokojnin, ki bodo morali vstopiti v zavarovanje, odločiti:

- za vnovičen vstop v obvezno zavarovanje in prenehanje izplačila pokojnine ali
- za prenehanje opravljanja dosedanjega dela ali dejavnosti ali
- za časovno omejen obseg dosedanjega dela ali opravljanja dejavnosti in temu primerno zmanjšano izplačilo pokojnine.

ZPIZ bo vsem, pri katerih obstaja verjetnost dvojnega statusa, poslal pisno obvestilo, da se odločijo, kako naprej. Vsem uživalcem pokojnine, ki do 31. 12. 2013 svojega statusa ne bodo uredili, bo ZPIZ po uradni dolžnosti ugotovil, da imajo od 1. 1. 2014 naprej status zavarovanca in jim bo zato prenehal izplačevati pokojnino.

Obrtna zbornica Slovenije na svoji spletni strani navaja, da je že dobila zagotovilo, da bo dveletno prehodno obdobje za ureditev statusa upokojenih samostojnih podjetnikov uveljavljeno še pred novim letom.

Mateja Zajc

KGZS – Zavod Novo mesto